

Piaci szerkezetek VK

Gyakorló feladatok
a 3., az 5. és a 7. anyagrészhez

Kartellek

Feladatgyűjtemény 266./33. – teszt

- A kartellekkel kapcsolatos engedékenységi politika azt jelenti, hogy
 - A. bizonyos esetekben a versenyhivatal személt huny a kartellek működése felett, mert azt társadalmilag hasznosnak tartja;
 - B. kenőpénz ellenében a versenyhivatal személt huny;
 - C. az a kartelltag, amely felfedi a kartellt, mentességet kap a büntetés alól;
 - D. a versenyhatóság vezetőihez közelálló kartellek működését engedélyezik.

Feladatgyűjtemény 272./13.

- $n=5$, $MC=AC=50$ minden vállalat esetén
- Kereslet: $Q=500-2p$
- a) Kartellt alkotnak a vállalatok; p , q_i , Π_i ?
- b) Egy vállalat csal, a másik négy a kartellnek megfelelő outputot állítja elő; p , q_i , Π_i ?
- c) Cournot-oligopóliumként működnek; p , q_i , Π_i ?
- Emlékeztető: $q_i = (a-c)/[b \cdot (n+1)]$; $p = c + (a-c)/(n+1)$;
 $\Pi_i = [(a-c)^2]/\{b \cdot [(n+1)^2]\}$

Feladatgyűjtemény 276./31.

- $n=2$, $MC=AC=600$ és korlátlan kapacitás mindkettőnél
- Inverz kereslet: $p=1300-2Q$
- a) Kartellt alkotnak a vállalatok; p_i , q_i , Π_i ?
- b) Egy vállalat csal, a másik a kartellnek megfelelő árat szabja; p_i , q_i , Π_i ?
- c) Ha $r=0,1$, és végtelen időszakon át összejátszanak, mekkora az elérhető összprofit jelenértéke?
- d) Ha valaki csalt, utána Bertrand-duopóliumként működnek tovább; mekkora a csalással elérhető összprofit jelenértéke? Megéri csalni?
- e) Mekkora kamatláb mellett közömbös a csalás és a kartellben maradás?

Monopolisztikus verseny

Bónusz feladat 1.

- Egy Cournot-módon monopolisztikusan versenyző piacon minden vállalat költségfüggvénye megegyezik, azaz külön-külön a következő függvénnyel bírnak: $TC(q) = 20q + 50$. A piaci keresleti függvény pedig $Q = 50 - 0,5p$.
 - a) Határozza meg a vállalatok számát!
 - b) Adja meg a piaci árat!
 - c) Mekkora egy vállalat termelési szintje?

Bónusz feladat 2.

- Egy Cournot-módon monopolisztikusan versenyző piacon minden vállalat költségfüggvénye megegyezik, azaz külön-külön a következő függvénnyel bírnak: $TC(q) = 78q + 288$. Az inverz piaci keresleti függvény pedig $p = 450 - 0,5Q$.
- a) Határozza meg a vállalatok számát!
- b) Határozza meg a piaci árat!
- c) Mekkora egy vállalat termelési szintje?
- d) Mennyi az iparági össztermelés?

Bónusz feladat 3.

- Egy monopolisztikusan versenyző iparágban a piaci kereslet $p=500-2Q$, egy vállalat költségfüggvénye $TC(q)=40q+F$. Az iparágba szabad a belépés, a termék homogén, és a vállalatok Cournot-feltételezéssel élnek. A vállalatok száma 22, és mindannyian 0 gazdasági profitot realizálnak.
- a) Írja fel egy vállalat határbevételi függvényét!
- b) Mennyi F , p , q és Q ?

Bónusz feladat 4.

- A kör alakú Könyvmoly sziget kerülete egy kilométer. Minden olvasni szerető lakosa a parton él egyenletesen elhelyezkedve, összesen 8000 fő. Minden szigetlakó naponta könyvesboltba megy, hogy új olvasnivalót vásároljon. A boltok szintén a tengerparton találhatók, és egyenletes távolságra helyezkednek el egymástól. A könyvárusok költségfüggvénye: $TC(Q) = 2000 + 50Q$ (Q a vevők száma naponta). A lakosok úti költsége a vásárláskor oda-vissza, kilométerenként 16.
- Mindenféle beavatkozás nélkül hány könyvesbolt nyílik a szigeten, és mennyit kérnek egy könyvért?

Bónusz feladat 5.

- A kör alakú Gamer sziget kerülete egy kilométer. Minden játszani szerető lakosa a parton él egyenletesen elhelyezkedve, összesen 10 000 fő. Minden szigetlakó naponta boltba megy, hogy rágcsálnivalót vásároljon. A boltok szintén a tengerparton találhatók, és egyenletes távolságra helyezkednek el egymástól. A boltosok költségfüggvénye: $TC(Q) = 500 + 25Q$ (Q a vevők száma naponta). A lakosok úti költsége a vásárláskor irányonként, kilométerenként 10.
- Egy társadalmi többletet maximalizáló kormányzat hány boltnak adna működési engedélyt?

Bónusz feladat 6.

- A kör alakú Topán sziget kerülete egy kilométer. Minden cipőimádó lakosa a parton lakik egyenletesen elhelyezkedve, összesen 6000 fő. Minden szigetlakó naponta cipőboltba megy, hogy új lábbelit vásároljon. A boltok szintén a tengerparton találhatók, és egyenletes távolságra helyezkednek el egymástól. A cipőárusok költségfüggvénye: $TC(Q) = 5000 + 36Q$ (Q a vevők száma naponta). A lakosok úti költsége a vásárláskor oda-vissza, kilométerenként 60, a rezervációs áruk 400.
- Hány termet nyitna egy cipőbolt-lánc a szigeten, ha más üzlet nem lép be a piacra? Mennyibe kerülnek a cipők?

Stratégiai viselkedés

Feladatgyűjtemény 319./1. – teszt

- Nem kooperatív stratégiai viselkedésnek tekinthető
 - A. a ragadozó ár alkalmazása;
 - B. ha a vállalat olyan kormányzati intézkedés mellett lobbizik, amely növeli a versenytárs(ak) termelési költségeit;
 - C. ha a vállalat a többiek kiszorítása érdekében költséges beruházásokat hajt végre.
 - D. Mindhárom előző válasz helyes.

Feladatgyűjtemény 320./3. – teszt

- Egy piacon lévő vállalat a következő eszközt használhatja arra, hogy megakadályozza egy másik vállalat piacra lépését:
 - A. Új beruházást kezd, hogy elkötelezze magát a nagyobb termelés mellett.
 - B. Kizáró árat alkalmaz.
 - C. Költségnövelő kormányzati intézkedéseket támogat.
 - D. Mindhárom előző válasz helyes.

Feladatgyűjtemény 320./8. – teszt

- Az alábbiak közül melyik igaz a ragadozó árképzésre?
 - A. A ragadozó vállalat olyan árat választ, amely mellett saját költségei megtérülnek, de a versenytárs vállalat veszteséges lesz.
 - B. Azonos költségfüggvénnyel rendelkező vállalatok esetén is sikerrel jár az alkalmazása.
 - C. Sikeres alkalmazásának feltétele, hogy a ragadozó vállalat hosszabb ideig legyen képes elviselni a veszteséget, mint a versenytársa.
 - D. Mindhárom előző válasz helyes.

Feladatgyűjtemény 321./11. – teszt

- Amennyiben egy vállalat által a termék egységéért szabott ár kisebb, mint az adott termelési szint melletti átlagos változó költség, akkor...
 - A. a vállalat biztosan ragadozó árképzést folytat;
 - B. a vállalat hosszú távon elhagyja a piacot;
 - C. elképzelhető, hogy a vállalat a kereslet növelése érdekében promóciós tevékenységet folytat.
 - D. Egyik előző válasz sem helyes.

Feladatgyűjtemény 321./13. – teszt

- Egy piacon benn lévő, monopol helyzetű vállalat megakadályozhatja a potenciális belépő piacra lépését egy olyan termelési szinttel, amely mellett...
 - A. saját átlagköltsége minimális;
 - B. a belépni szándékozó vállalat reziduális keresleti görbéje érinti a belépni szándékozó vállalat átlagköltség-görbáját;
 - C. a belépni szándékozó vállalat reziduális keresleti görbéje érinti a piacon lévő vállalat átlagköltség-görbáját.
 - D. Egyik előző válasz sem helyes.

Feladatgyűjtemény 323./20. – teszt

- Az alábbi állítások közül melyik igaz abban a modellben, ahol a piacon lévő vállalat az első periódusban kiépít egy termelési kapacitást, majd a második periódusban a belépni szándékozó vállalat ezt megfigyelve dönt arról, belép-e?
- A. A belépni szándékozó vállalat akkor sem tud nyereségesen piacra lépni, ha az inkumbens termelése és ára a tiszta monopóliumével azonos.
- B. A belépni szándékozó vállalat nyereségesen léphetne a piacra, de a piacon lévő vállalat magas kapacitás kiépítésével elrettenti ettől.
- C. Az inkumbensnek nem érdemes megakadályozni a belépést.
- D. Mindhárom fenti eset elképzelhető.

Bónusz feladat 1.

- Egy monopólium költségfüggvénye a következő: $TC(Q) = Q^3 - 4,5Q^2 + 8Q$
- Ha a jelenlegi pozícióját ragadozó ár alkalmazásával szerezte meg, mekkora lehetett ez az ár?

Bónusz feladat 2.

- Egy piacon monopólium működik a következő költségfüggvénnyel: $C(Q_I) = 50Q_I - 10Q_I^2 + Q_I^3$. Egy vállalat belépne ugyanerre a piacra azonos költségfüggvénnyel ($C(Q_E) = 50Q_E - 10Q_E^2 + Q_E^3$). A piaci kereslet inverze: $p = 60 - 1,5Q$ ($Q = Q_I + Q_E$).
- Határozza meg azt az árat és mennyiséget, melyek választásával az inkumbens vállalat távol tudja tartani a potenciális belépőt a piactól (feltételezzük, hogy az inkumbens vállalat a belépés után nem változtatja meg az outputját)!

Feladatgyűjtemény 328./1.

- Egy piacon, ahol egy $TC(Q) = (1/3) \cdot Q^3 - 2Q^2 + 5Q$ költségfüggvényű monopólium értékesít, az inverz keresleti függvény $p = 15 - 2/3Q$.
 - a) Határozzuk meg a monopólium által szabott árat, amennyiben a piaci pozícióját nem fenyegeti másik vállalat belépése!
 - b) Ha a monopol pozícióját a vállalat úgy érte el, hogy ragadozó árat alkalmazott, akkor milyen tartományban volt az ár?
 - c) Határozzuk meg azt a termelt mennyiséget és árat (kizáró ár), amellyel a monopólium távol tudja tartani a piactól az övével azonos költségfüggvényű belépni szándékozó vállalatot feltéve, hogy a belépni szándékozó vállalat azt gondolja, hogy a monopólium nem változtat a termelt mennyiségén!

Feladatgyűjtemény 329./5.

- Jelenleg monopólium működik egy piacon, amelyre $C(q_I)=6q_I$. Egy belépni szándékozó vállalatra $C(q_E)=100+12q_E$. A piac terméke iránti kereslet inverze: $p=120-q_I-q_E$.
- Először az inkumbens vállalat dönt a mennyiségről, aztán a belépni szándékozó vállalat dönt a belépésről, és ha belép, a termelési mennyiségéről. A döntést a jelen időszaki profit alapján hozzák meg.
 - a) Az inkumbens nem akadályozza a belépést: mennyit termel és mennyi a profitja?
 - b) Az inkumbens a Bain-Sylos modellnek megfelelően akadályozza a belépést: mennyit termel?
 - c) Mikor jár jobban az inkumbens?

Feladatgyűjtemény 331./10.

- Egy megtámadható piacra, ahol az **A vállalat** $TC(q_A)=25q_A+10$ költségfüggvénnyel **monopóliumként működik** az első időszakban, a második időszakban a $TC(q_B)=40q_B+20$ költségfüggvénnyel rendelkező **B vállalat is szeretne belépni**. Tekintsük az alábbi kétidőszakos játékot: az első időszakban a piacon **bent levő vállalat dönt** arról, hogy **támogat-e egy** olyan **kormányzati intézkedést**, amely minden piacon levő vállalat profitját X egységgel csökkenti a második időszakban. A második időszakban ezzel a döntéssel szembesülve a **B vállalat eldönti, hogy belép-e a piacra** (amennyiben belép, Cournot-duopólium alakul ki, amennyiben nem lép be, az A vállalat továbbra is monopólium marad). Mekkora összegű költségnövekedést támogat az A vállalat, ha a piaci inverz keresleti függvény $p=100-3Q$ (ahol Q az összes értékesített mennyiséget jelöli)?

Feladatgyűjtemény 331./11.

- Egy megtámadható piacon az 'A' vállalat monopóliumként működik az első időszakban. A második időszakban a 'B' vállalatnak is lehetősége van belépni a piacra. Amennyiben a piacon bennlévő 'A' vállalat az első időszakban növeli a kibocsátását, munka közbeni tanulás révén csökkentheti a termelési költségét. A két vállalat lehetséges akcióit és a megfelelő kifizetéseket (a két időszak diszkontált profitösszegét) a következő táblázat mutatja.

Feladatgyűjtemény 331./11. folyt.

		B vállalat	
		belép	nem lép be
A vállalat	magas kibocsátás	100; -20	X; 0
	alacsony kibocsátás	150; 50	200; 0

- A termelés a 2. időszak után biztosan megszűnik. Mekkora X mellett lesz a magas kibocsátás részjáték-tökéletes egyensúlyi (hihető) stratégia?